

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט בן שלו

תובע (ונתבע בתלה"מ 20-09-18027) ת.ב. ת"ז XXXX ע"י ב"כ עו"ד איילת קריספל

נגד

נתבעת (ותובעת בתלה"מ 20-09-18027) י.ב. ת"ז XXXXX ע"י ב"כ עו"ד סימיה ויצמן

פסק דין

שתי תביעות בעניינם של הקטינים ל', ילידת 30.6.17, וא', ילידת 21.12.19.

תביעה אחת היא תביעת האב, העותר לקביעת משמורת משותפת בעניינם ולחלוקת זמני שהות שוויונית בעניינם (תלה"מ 20-07-53896). התביעה השניה היא תביעת האם לאישור העתקת מקום מגורי הקטינים מהעיר XXX לXXX, מקום מגוריה הקודם ומגורי הוריה (תלה"מ 20-09-18027).

רקע כללי ודיוני

1. הצדדים נישאו ביום 24.8.16 והחל מחודש אוגוסט 2017 החלו להתגורר בדירת מגורים בXXX הרשומה על שם האב.

כאמור, במהלך חיי הזוגיות הקצרים נולדו לצדדים שני ילדים – ל', כבת 3.9 שנים, וא' כבן שנה וארבעה חודשים.

אין מחלוקת בין הצדדים כי מועד הקרע ביניהם הוא חודש מאי 2020. בעקבות המשבר הזוגי עזב האב את הדירה המשותפת ועבר להתגורר בבית האם בXXX.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

1 אין בין הצדדים מחלוקת של ממש כי גם עתה מקיים האב עם הקטינים זמני שהות נרחבים
2 ומשמעותיים הכוללים לינה לעת הזו בעיקר עם לי' (בין היתר בעקבות החלטה שניתנה בבית
3 הדין הרבני האזורי באשקלון ביום 25.6.20).

4
5 2. ביום 26.7.20 אסרתי לבקשת האב על האם להעתיק את מקום מגורי הקטינים, כסעד ארעי.

6
7 בהחלטתי מיום 17.8.20, לאחר דיון במעמד הצדדים, הותרתי את צו איסור העתקת מקום
8 מגורי הקטינים על כנו והחלטתי למנות מומחה מטעם בית המשפט לבחינת מסוגלותם
9 ההורית של הצדדים, משמורתם (גם בשים לב לגילם) והעתקת מקום המגורים המבוקשת
10 בראי טובתם של הקטינים. ביום 25.8.20 מיניתי את הפסיכולוגית הגב' XXX כמומחית
11 האמורה (להלן: "המומחית").

12
13 תביעת האם למתן היתר להעתקת מקום מגורי הקטינים הוגשה ביום 6.9.20.

14
15 3. ביום 20.12.20 הוגשה חוות דעת המומחית (להלן: "חוות הדעת"). המלצות חוות הדעת,
16 שתפורט עוד להלן, היו להותיר את מקום מגורי הקטינים בעיר XXX או באחד המושבים
17 הקרובים לעיר (עד למרחק של 15 ק"מ מכל כניסה לעיר), וזאת עד להגעתה של לי' לכתה אי'.
18 או-אז, בחודש אוגוסט לפני כניסתה של לי' לכתה אי' תוכל האם להעתיק את מקום מגורי
19 הילדים לXXX.

20
21 באשר לזמני השהות, המליצה המומחית על זמני שהות הכוללים לינה בבתי שני ההורים
22 (כאשר בעניינו של אי' הומלץ על לינה מדורגת כפי שיפורט עוד להלן).

23
24 האם הפנתה למומחית שאלות הבהרה והתשובות לשאלות אלה צורפו ביום 19.1.21.

25
26 על פי הסכמות הצדדים מיום 14.2.21 תוכרענה התובענות שבכותרת על יסוד המצוי בתיק
27 וסיכומי הצדדים, שהוגשו זה מכבר בכתב.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

חוות הדעת

4. לבד מתיעוד שהועבר על ידי ב"כ הצדדים, נפגשה המומחית עם ההורים פעמים מספר, מתוכם גם ביקור בית ותצפית אינטראקציה אצל כל אחד מן ההורים. במסגרת בדיקתה ערכה המומחית מבחנים פסיכודיאגנוסטיים לשני ההורים בסיועה של הפסיכולוגית הקלינית גב' ס.ה. ואף שוחחה עם המטפלת הזוגית של הצדדים, שהמשיכה לטפל באב.

בחוות הדעת תיארה המומחית בהרחבה את ממצאי האבחון הדיאגנוסטי להורים, שתפקודם ככלל נמצא ברמה ממוצעת (עמ' 4 – 9 לחוות הדעת).

המומחית ערכה בעצמה, כאמור, מפגשי אינטראקציה בבתי ההורים תוך שיכולותיהם ההוריות של שני ההורים נמצאו טובות (עמ' 10 – 11 לחוות הדעת).

5. בהקשרו של כל אחד מן ההורים עמדה המומחית על מעלות וחסרונות בתפקודם האישי וההורי אולם הבהירה כי תפקודם האינטלקטואלי של ההורים שניהם תקין, וכי שניהם בעלי מסוגלות הורית טובה דיה.

6. בעניינה של האם ציינה המומחית בין היתר, כי "... עושה רושם כי גב' ב' לא השלימה את תהליך ההפרדות מהוריה, וככל הנראה הם השפיעו מאוד על תפיסתה את האב ואת חילוקי הדעות ביניהם...", וכן "... נראה כי לגב' ב' משאבים פנימיים מספקים להתמודדות עם אתגרים, קונפליקטים ומשברים מחיי היום יום. סגנון התמודדותה גמיש. היא מסתמכת פעם על אלמנטים חשיבתיים ופעם על אלמנטים רגשיים. בשל גמישות זו ייתכנו מצבים בהם תגובותיה יהיו שונות, גם מול גירויים או סיטואציות דומות. ברוב המקרים גב' ב' תדע להתמודד עם מצבי תסכול והיא תצליח להימנע מהתפרצויות רגשיות. עם זאת ניכרת נטייה להימנעות תוך נטייה לברוח ממציות פתרונות ומשאלה מאגית כי הפתרונות יגיעו על ידי גורמים חיצוניים או גורליים. עושה רושם כי חשיבתה כי כל הקשיים המשפחתיים יפתרו אם יאושר מעברה יחד עם הילדים לXXXX לציון הינו ביטוי לחשיבה מסוג זה, על פיה הפתרון נמצא בחזרתה לאזור מגורי הוריה. לכך נוספים קווים נרקיסטיים ואגוצנטריים באישיותה המביאים אותה לעסוק בצרכיה שלה ולהעמידם במקום מרכזי. כחלק מהאפיונים האגוצנטריים נמצאה הערכה עצמית גבוהה, תחושה של עליונות ולהיות זכאית, וכן נטייה להחצין אחריות ואשמה. אותם מאפייני אישיות תורמים ליחסים בין אישיים מורכבים בשל נקודת מבט אגוצנטרית ולא תמיד מציאותית, תוך קושי לקחת בחשבון את נקודת מבטו וצרכיו של האחר. בהשפעת מאפייני אישיותה, מתמקדת גב' ב' בצרכיה

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

שלה (להיות קרובה להוריה וחבריה, לגור בעיר שהיא אוהבת יותר ושהיא חווה כמפותחת וידידותית יותר) תוך קושי להבין כי צרכי הילדים בשלב זה של חייהם לא זהים לצרכיה שלה..." (עמ' 12 – 13 לחוות הדעת).

7. בעניינו של האב, ציינה המומחית בין היתר, כי "...מדובר באדם בעל יכולת אינטלקטואלית תקינה עם חשיבה מעט קונקרטי. הוא נוטה להתמקד באספקטים פרגמטיים של החוויה, תוך קושי מסוים לזהות אלמנטים מופשטים או מורכבים. המורכבות הפסיכולוגית נמוכה ועלולה להקשות עליו להתמודד באופן יעיל עם מצבים טעוני רגש או מורכבים... תפיסת המציאות תקינה. לרוב נשמרת תובנה חברתית בסיסית. עם זאת באבחון עלו רמזים לקושי בשיפוט המציאות, כאמור, בעיקר במצבים טעונים רגשית. עושה רושם כי הקושי נובע ממתן פרשנות שגויה על רקע עירוב של רגשות שליליים וכואבים... לצד נטייתו לא להבין ההקשרים או הניואנסים הקטנים... המנעד האפקטיבי תקין. יש למר ב' יכולת להתחבר לעולם הרגש ועולמי הרגשי מגוון. עם זאת, בהתמודדות עם מצבי קונפליקט הנוגעים ל"נקודות עיוורות" ... החלטותיו יושפעו בראש ובראשונה מהאמוציות ופחות מעולם המחשבות וההרהורים. בשל כך סביר להניח כי במצבי קיצון מר ב' ירגיש מוצף ובהשפעת אימפולסיביות ומתן פרשנות שגויה הוא עלול להגיב בחוסר ויסות רגשי או חוסר שליטה. לאורכו של האבחון בלטו נושאים לא פתורים סביב ההיסטוריה האישית, במיוחד סביב לדמות האב המופנמת, שנחווה כנעדר ולא מחויב לילדיו. עולה באבחון שאיפה ברורה לתקן את המעוות ומשאלה להיות דמות הורית מיטבית ומשמעותית, בשונה לאביו מולו. כאשר מרגיש בטוח ונינוח, היחסים הבין אישיים קרובים ומשמעותיים. הוא מחויב אליהם ומוכן להשקיע בשמירה על הקשרים..." (עמ' 13 – 14 לחוות הדעת).

8. בסיכומם של דברים, סברה המומחית כי בין היתר לאור מסוגלותם ההורית השווה כמו גם בשים לב לחשש שהאם לא תצליח לכבד את מקומו של האב בחיי הילדים, ראוי להגדיר את משמורת הילדים כמשותפת להורים שניהם, וכן כי בשלב זה עד הגיע ל' לכתה א', לא תותר העתקת מקום מגורי הקטינים:

"... במהלך הבדיקה נמצא כי לשני ההורים מעלות וחסרונות. שני ההורים אוהבים מאוד את הילדים ושני ההורים בעלי מסוגלות הורית טובה דיה. לא מצאתי כי הורה אחד עדיף על משנהו על כן אני ממליצה כי משמורת הילדים תוגדר כמשמורת משותפת, הטומנת בחובה אחריות הורית שווה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

אני סבורה כי אם יוחלט שהאם תהיה הורה משמורן, כפי שהיא מבקשת, קיימת האפשרות כי היא לא תצליח לכבד את מקום האב, תפעל לצמצם את מעורבותו של האב בחיי הילדים, ובכך עלולה להיפגע רווחתם של הילדים וזכותם לגדול ולהיות בקשר עם שני ההורים.

אני סבורה כי טובת הילדים בשלב זה של חייהם היא להמשיך להתגורר ב-XXX מאחר ובגילם הצעיר נסיעות ארוכות בין שני הבתים כמעט מידי יום לא תואמת את טובתם. אני לא מתעלמת ממצוקתה של האם, שחוזה את העיר כעוינת לה, אך עליי להעמיד בראש ובראשונה את טובתם ורווחתם של הילדים.

על כן אני ממליצה כי עד להגעתה של ל' לכתה א', הילדים ימשיכו להתגורר ב-XXX או באחד המושבים הקרובים לעיר (עד 15 ק"מ מכל כניסה לעיר).

בחודש אוגוסט לפני כניסתה של ל' לכתה א' תוכל האם לעבור עם הילדים להתגורר ב-XXXX והילדים יתחילו אז ללמוד במוסדות חינוך בעיר. שני הילדים יהיו גדולים יותר והנסיעות תהיינה קלות יותר עבורם, זאת במידה והאב יבחר להמשיך להתגורר ב-XXX.

לא מצאתי כי טענות האם על כך שאין לל' חברים ב-XXX וחיי החברה שלה נפגעים בשלב זה, כבדות משקל אל מול הזמן הרב בו הילדים יידרשו לשהות במכונית, אם המעבר ל-XXX היה מתבצע כיום. אני סבורה כי בגיל הרך, עולם הילד מצטמצם בעקר להוריו, הגן בו לומד, חברי הגן והמשפחה המורחבת (סבים ודודים). לדעתי למוסדות התרבות או חיי חברה יש משקל פחות משמעות עבורם בשלב זה.

...

המרחק בין XXX ל-XXX לא ישתנה בעוד כמה שנים כאשר ל' תהיה בת שש וא' בן שלוש וחצי, אך אני סבורה כי היכולות של הילדים ישתנו מאוד. יתכן והאב יבחר אז – לטובת הילדים – לצמצם את המרחק וגם הוא יוכל למצוא עבודה במרכז הארץ ולהעתיק את מקום המגורים לקרבת בית האם.

הורות טומנת בחובה לא פעם ויתורים והקרבה, קל וחומר כאשר מדובר בילדים רכים בשנים ... (עמ' 14 – 15 לחוות הדעת).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

9. באשר לחלוקת זמני השהות בין ההורים, המליצה המומחית, ככלל, על הותרת מסגרת של זמני שהות שוויוניים בעיקרם עם כל אחד מן ההורים, כאשר בעניינו של א' לאור גילו הומלץ על דירוג בחלוקת זמני השהות.

בהתאם הומלץ על שהייה עם האם בימים ראשון ושלישי כולל לינה ועם האב בימים שני ורביעי, תוך שהייה לסירוגין אצל כל הורה בסוף השבוע (שישי ושבת). לצד זאת, הומלץ על שהיה ביום ה' אצל ההורה שעזמו לא שוהים הקטינים בסוף השבוע.

באשר לא', הומלץ על שהייה הכוללת לינה בבית האב בשלב זה ביום שני ובסופי השבוע (לסירוגין). עם הגיעו לגיל שנה וחצי (21.6.21), הומלץ על תוספת לינה ביום ד', ועם הגיעו לגיל שנתיים (21.12.21) הומלץ על תוספת לינה גם בימי חמישי לסירוגין.

באשר לחגים הומלץ על שהייה לסירוגין תוך ציון מסגרת קונקרטית לכך כמפורט בחוות הדעת.

כן הומלץ על שהיה ברצף בחופשת הקיץ. עד הגיע ל' לגיל 6 הומלץ על שהיה בת 4 ימים (שלושה לילות) רצופים בחודש אוגוסט כפי שפורט בחוות הדעת. החל מהגיע ל' לגיל 8 הומלץ על שהיה ברצף בת שבוע שלם, כמפורט בחוות הדעת (עמ' 16 – 17 לחוות הדעת).

תמצית טיעוני הצדדים

10. האב טוען כי המשבר בין הצדדים אירע בעיקר לאור מעורבות בני משפחת האם ביחסייהם.

האב טוען כי רצון האם להעתיק מקום מגורי הקטינים נובע משיקולי נוחות של האם ואינו מביא בחשבון את טובת הקטינים.

האב מבחיר כי הסדרי השהות בינו ובין הקטינים מתקיימים כסדרם כפי הגדרים שקבע בית הדין הרבני בהליך יישוב הסכסוך.

האב עותר לאמץ את המלצות המומחית לקביעת משמורת משותפת, לרבות ביחס להסדרי השהות אולם עותר לקבוע כי זמני השהות בסוף השבוע יסתיימו ביום א' בבוקר.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

1 באשר לסוגיית העתקת מקום מגורי הקטינים טוען האב מחד כי יש לאמץ את המלצות
2 המומחית, שלא נחקרה ולא בנקל יש לסטות מהן, אולם מאידך עותר לקבוע כי ככל שהאם
3 תבקש לעבור לXXX בהגיע ל' לכתה א', להותיר הסוגיה לבחינה שיפוטית בהגיע המועד
4 הרלוונטי.
5
6 11. האם טוענת להתפרצויות זעם, לאלומות ולצריכת סמים מוגדלת של האב ואף מפנה לתמלילי
7 שיחות שצורפו לכתב התביעה להעתקת מקום מגורי הקטינים.
8
9 האם טוענת כי האב חזר בו מהסכמתו להעתקת מקום המגורים. עוד עותרת לקבוע את
10 משמורת הקטינים אצלה, כמשרתת את טובתם. לטענתה היא הדמות הדומיננטית בחייהם
11 ובסיכומיה למעשה מבכרת האם להקטין ולמזער את מעורבותו של האב בחייהם. למעשה
12 טוענת האם כי הסבתא (אימו של האב) היא שמטפלת בקטינים ולא האב.
13
14 האם טוענת כי אין בחוות הדעת כל התייחסות לחזקת הגיל הרך ולסיבות המיוחדות וכבדות
15 משקל הצריכות סטיה ממנה.
16
17 האם טוענת כי היא מכירה בחשיבות דמות האב ומכבדת את מעמדו בחיי הקטינים לעומת
18 האב אשר ממשיך להסית את ל' כנגדה.
19
20 אף אין כל מקום, לשיטת האם, להורות על משמורת משותפת בשים לב לתקשורת הלקויה
21 בין הצדדים.
22
23 האם אף עותרת להותיר את זמני השהות בימים ב' ו – ד' מבלי להוסיף יום לסירוגין ביום ה',
24 מה שיוביל לשיטתה לקושי משמעותי לילדים.
25
26 עוד עותרת האם להתיר את העתקת מקום המגורים ומפנה לפסיקות אחרות של מותב זה.
27 באופן זה ניתן יהיה להעניק לילדים זמן איכות רב יותר, בין היתר גם לאור העובדה שXXX
28 אין לה כל מעגל תמיכה ובעיר עוינת לה.
29
30 האם אף מבהירה כי עסקינן במעבר לעיר המרוחקת כ- 35 דקות נסיעה בלבד.
31

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

האם אף מבהירה כי שעות עבודתה מקשות עליה את האיסופים למסגרות החינוך, ואילו האב יכול להתגמש בהיותו עצמאי עד לפרוץ הסכסוך.

בנסיבות אלה עותרת האם לאמץ את מסקנות חוות הדעת אולם באותה נשימה עותרת להקדים את מעבר הקטינים. לחילופין, עותרת לאשר העתקת מקום המגורים למרחק של כ – 20 ק"מ מXXX.

דיון והכרעה

12. נדבך מרכזי להכרעה נעוץ בחוות הדעת. דומה שהצדדים שניהם, שלא ביקשו לחקור את המומחית, סברו כי ניתן למעשה לאחוז במקל בשני קצותיו ולהפעיל ביחס לממצאי ומסקנות חוות הדעת מעין פלגין דיבורא. קרי – לאמץ כל התואם את האינטרסים של ההורה הספציפי, ולבקש לדחות או לשנות כל שאינו עולה בקנה אחד עם חוות הדעת.

אלא שכידוע והגם שבית המשפט הוא לעולם בבחינת הפוסק האחרון ואיננו בבחינת "חותמת גומי" גרידא לחוות דעת מומחים, רק לעתים נדירות ובהתקיים טעמי כבדי משקל, יסטה בית המשפט מחוות דעתו של מומחה בתחום טובתו של קטין (השור, למשל: בג"צ 5227/97 דויד נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד נה(1) 453, 464-463).

13. במקרה שלפני לא מצאתי כל טעם לסטות מעיקר מסקנות וממצאי המומחית, בחוות דעת מפורטת ויסודית המתיישבת גם עם שהונח לפני. לא זו בלבד שהצדדים לא ביקשו לחקור את המומחית (גם לאחר שנשלחו לה שאלות הבהרה), אלא שניכר היה – גם מחוות הדעת וגם מהתשובות לשאלות ההבהרה – כי ביסוד חוות הדעת הונחה כנדרש טובת הקטינים – ולא הוריהם – כשיקול העל המנחה.

14. בבסיסה, חוות הדעת מאוזנת היא ונותנת ביטוי לצרכיהם המשתנים – עתה ובהמשך – של הקטינים. זאת, גם בשים לב לכך שלמעשה המרחק הלא רב בין מקום מגוריהם עתה ובין מקום המגורים אליו מבוקש לעבור יאפשר להם בעתיד להתמודד עם הנסיעות באופן טוב יותר, ובהתחשב בצורך המהותי שלהם היום להשלים גם את ההתקשרות עם האב ללא חשש שמא מקומו של האב יודר מחייהם עם המעבר.

אולם בטרם אדרש לסוגיית המעבר אדרש ראשית לאחריות ההורית ולמתווה שהציעה המומחית בהקשר זה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

על משמורת, אחריות הורית וזמני שהות

15. ההורים שניהם תלו יהבם בקביעתה של משמורת הקטינים. האם – בעתירתה שלא לקבל את ממצאי המומחית ולקבוע משמורתם אצלה; האב – באימוץ מסקנות המומחית.

אלא שמחלוקת זו ותוצאותיה במקרה שלפני, מבהירה לטעמי מדוע מוצדק המעבר השגור בשנים האחרונות משיח של "משמורת" בעניינם של ילדים, לשיח של אחריות הורית.

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962 (להלן: "חוק הכשרות"), הגודר אחריותם של הורים לילדיהם, כלל איננו מתייחס למושג "משמורת", וכברירת מחדל מלמדנו שהאחריות ההורית עצמה היא משותפת (השוו: הפרק השני לחוק הנ"ל).

ממילא, למונח משמורת מקובל להתייחס – ככל שנדרשים לו בימינו אנו – במובנו הפיזי בלבד; קרי קביעת מקום שהותם של קטינים.

אלא שבענייננו, מקיימים שני ההורים מאז הפירוד ביניהם בפועל מתכונת הסדרי שהות הכוללת זמני שהות נרחבים של האב עם ילדיו.

במצב דברים זה, שעה שבפועל ההורות של הצדדים שניהם היא דומיננטית ומיטיבה, אין כל הצדקה לאפשר לאיזה מן ההורים קרדום לחפור בו בדמות קביעתה של משמורת, מקום בו זו ככלל איננה נחוצה ואיננה מחויבת המציאות בתחום האחריות ההורית.

16. דומני שלמסקנה זו כיוונה גם המומחית בחוות הדעת, שבה המליצה על קביעת המשמורת כמשותפת " **הטומנת בחובה אחריות הורית שווה**" על מנת למנוע נזק פוטנציאלי לקטינים כתוצאה מהאפשרות שהאם לא תכבד את מקומו של האב בחיי הילדים במידה שתיקבע כמשמורנית הבלעדית. רוצה לומר – המלצת המומחית בפועל נתנה את הדגש לאחריות ההורית השווה, שהיא ממילא ברירת המחדל הקובע חוק הכשרות.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

17. נגזרת אחת יכול וקיימת בהקשרו של המונח "משמורת" שאיננה תלויה הקונפליקט ההורי
כי אם תלויה קשריהם עם צדדים שלישיים. לעניין זה התייחסתי כבר וצינתי כי גם "...
מקום בו בכל הקשור עם מערכות היחסים ההוריות אין הכרח אמיתי בקביעת זהותו של
הורה 'משמורן', לעתים היעדר התייחסות לכך עלול להוביל לכך שההורה, שביתו משמש
כמקום שהייה העיקרי של הקטין, יימצא נשלל זכויות העשויות להגיע לו. זאת, אך משום
הפער שבין השיח המשפטי השגור בתחום היחסים ההוריים עצמם ובין השיח השונה
ביחסי ההורה עם גורמים חיצוניים..." (תלה"מ (ב"ש) 19-03-45190 ב. נ' ט. (מצוי במאגרים
המשפטיים ; 14.2.21).

הוא הדבר גם בענייננו.

18. נבחן, אפוא, את המלצות המומחית בראי הקביעות דלעיל, המצוי בתיק וטענות הצדדים.
הלכה למעשה מצאתי שהמלצות המומחית בדבר קביעת מסגרת של אחריות הורית שווה
שתתבטא גם בזמני שהות שוויוניים (מדורגת ביחס לא') עולות בקנה אחד עם טובת הקטינים.
כבר עתה גם האב נוטל חלק פעיל ומשמעותי בגידול הילדים גם לאחר הפירוד.

19. המומחית עצמה לא התעלמה מטענות האם בדבר התנהלותו של האב אולם הבהירה
מפורשות בחוות הדעת כי עסקינן באב מיטיב, היודע לדאוג לקטינים ולהציב להם גבולות
באופן עצמאי, ללא עזרת הסבתא, כפי שגילה גם מפגש האינטראקציה: "... במהלך הביקור
התרשמתי כי יש למר ב' יכולת טובה לטפל בילדיו ורצון עז להיות קרוב אליהם ומשמעותי
עבורם. לא מצאתי כי הוא חסר סבלנות, כפי שעולה מטענות האם. שני הילדים מרגישים
טוב בחברת אביהם. א' ידע – למרות גילו הצעיר – להבהיר זאת היטב. ל' מתקשרת עם
אביה, נהנית להיות איתו ועסוקה גם בשמירה על מקומה, תוך רגעים בהם הקנאה והתחרות
בינה לבין אחיה באים לידי ביטוי. האווירה בבית היתה נעימה, יכולותיו של מר ב' הפתיעו
אותי לטובה..." (עמ' 11 לחוות הדעת ; כן ראו תשובות ג' ו- ד' לשאלות ההבהרה).

כן הבהירה מפורשות בחוות דעתה כי לא מצאה שהאב אלים כלפי ילדיו או חסר סבלנות
כלפיהם (עמ' 14 לחוות הדעת).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

20. גם בתשובותיה לשאלות ההבהרה התייחסה המומחית לתמלילי שיחות שבהם הקליטה האם את האב בשיאו של הקונפליקט שביניהם מנבל את פיו כלפי האם ואף השיבה לטענות לפיהן האב משתמש בסמים. תשובתה מדברת בעד עצמה נכוחה: "... השיחות הוקלטו במהלך שיא המתח בין ההורים. קראתי את התמלול ויש בהם אמירות 'לא מוצלחות' של שני ההורים, כאשר האם ידעה שהיא מקליטה את השיחה. אני סבורה כי לאחר שההורים נפרדו, הריבים הקשים הופסקו ואין היום אל מול הילדים מצבים דומים. ראיתי תמונה של עציץ מריחואנה (או חומר דומה, זו לא תחום המומחיות שלי), לא עדות של גידול וסחר בסמים. למיטב ידיעתי אין לאב תיק פלילי על סחר בסמים. י' בחרה בת' ונישאה לו גם כאשר ידעה שמידי פעם הוא מעשן גרס והוא האבא של הילדים. יש לילדים זכות לשני ההורים...." (עמ' 2 לתשובת המומחית לשאלות ההבהרה).

21. טענה נוספת של האם היתה כי יש לקבעה כמשמורנית בלעדית לאור חזקת הגיל הרך החקוקה בסיפא לסעיף 25 לחוק הכשרות. לעניין זה אעיר, כי ממילא, ההורים עצמם נוהגים במתכונת של זמני שהות נרחבים מאז החלטתו של בית הדין הרבני האזורי עוד בחודש יוני 2020 הנכבד וככלל, למעט סוגיות נקודתיות, נמצא שהסדר זה מיטיב עם הקטינים ומוכיח את עצמו, באופן שיש בו כשלעצמו כדי להבהיר שטובתם של הקטינים איננה בקביעתו של משמורן בלעדי.

יש להוסיף לכך את מסקנותיה של המומחית עוד בחוות דעתה כמפורט לעיל בדבר החשש, שמא ככל שהמשמורת תוקנה לאם בלבד ייעשה בכך שימוש כדי להקטין את מקומו של האב בחיי הילדים באופן הפוגע בטובתם. בנסיבות אלה, אף מבלי להידרש למעבר משיח המשמורת לשיח האחריות ההורית, ברי כי יש בכך די כדי לסתור את החזקה הקבועה בסעיף 25 לחוק הכשרות בדבר מקום שהייתם של קטינים עד לגיל 6.

22. בהקשר זה יוער כי תשובת המומחית לשאלות ההבהרה אף היא אומרת דרשני ומדברת בעד עצמה: "... אכן לדעתי קיימת סיבה מיוחדת לא להמליץ כי האם תשמש משמורנית בלעדית. התרשמתי לאורך כל הבדיקה כי האם רואה באב אדם פחות מלומד מנה, נחות במידה מסוימת ופחות מוכשר ממנה. בשל כך היא עלולה למזער את מקומו כאב, להחליט החלטות הקשורות לילדים מבלי להתייעץ איתו ולא לתת לו את המקום הראוי והחשוב עבור הילדים. על כן אני סבורה כי משמורת משותפת היא המלצה הנכונה לטובת הילדים והתפתחותם התקינה...." (עמ' 2 לתשובת לשאלות ההבהרה).

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

23. פוטנציאל לחשש שכזה אף נתמך במידת מה בהתנהלותה של האם עצמה, מקום בו דומה שבפועל קיבלה החלטה על אודות מעבר לXXXX עוד בטרם פנתה להכרעה שיפוטית בהקשר זה וכפי הנראה אף ניסתה בתחילה "לאתגר" את גדריו של האיסור על העתקת מקום המגורים מXXX (ראו בדבריה בעמ' 2 – 3 לפרוטוקול מיום 17.8.20 וכן הדברים שצוינו בהחלטתי מאותו היום בעמ' 2 שורות 16 - 20).

בכל אלה, וגם לו מצויים אנו בגדריו של שיח המשמורת במובנו הפיזי, יש בהחלט כדי להבהיר מדוע אין מקום להעניק בכורה לחזקת הגיל הרך בענייננו.

24. האם אף טענה כי הקונפליקט ההורי לא יאפשר כלשעצמו קביעת משמורת משותפת. אלא שלבד מכך שגם הפסיקה נדרשה לא פעם לכך שאין ליתן בכורה לשיקול של תקשורת לקויה בין הורים בנסיבות שכאלה מחשש לניצול לרעה של שיקול זה על ידי הורה, בפועל לא נדרש בית המשפט לעיסוק יומיומי בסוגיות מתחום המחלוקות בין ההורים שלפנינו. די בכך כדי לשכנע כי גם אם ההורים עודם מצויים בקונפליקט של ממש, עדיין מצליחים הם להסדיר את מרבית ענייני היום יום ללא מעורבות חיצונית.

בכל אלה יש כדי להוביל למסקנה, כי יש לאמץ את מסקנות המומחית לעניין האחריות ההורית.

25. באשר לגדירת זמני השהות בפועל, הרי שלא מצאתי בטיעוני איזה מן הצדדים דבר שיהא בו כדי להוביל לסטייה מהמלצות המומחית – לא לעניין קביעת שהות ביום ה' לסירוגין ולא לעניין הרחבת זמני השהות בסוף השבוע. טיב ההורות לא נמדד בהגדרה חשבונית גרידא של משך השהות אצל כל אחד מן ההורים. המומחית הביאה בחשבון גם את הצורך של א' עצמו בדירוג זמני השהות בשים לב לגילו וגם את טובת הקטינים שניהם בביסוס דווקא בעת הזו של ההתקשרות המיטיבה בינם ובין האב. בנסיבות אלה, אני מוצא לאמץ את המלצות המומחית לעניין זמני השהות עצמם במלואן. מכאן, לשאלה הנוספת שעל הפרק.

העתקת מקום המגורים

26. כזכור, המלצת המומחית היתה להתיר את העתקת מקום המגורים לכשתגיע ל' לסף כתה א' ; זמן בו יוכלו הילדים להתמודד עם המעבר ועם נסיעות תכופות בצורה טובה יותר, ומקום בו למעשה כבר יספיקו לבסס ולייצב את הקשר עם האב בצורה טובה דיה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

בכך, למעשה, הביאה המומחית בדין ובצדק את טובתם של הקטינים – ולא של איזה מן ההורים – במוקד דיונה.

27. שכן כידוע, השיקול המרכזי בהכרעה במחלוקת בין הורים לעניין מקום מגורי קטינים הוא טובת הקטין (ראו: סעיפים 15 ו- 25 לחוק הכשרות; השוו, בין היתר: עמ"ש (ת"א) 344332-08-19 פלונית נ' אלמוני [מצוי במאגרים המשפטיים; 26.11.19]).

כמובן שעל בית המשפט לצקת תוכן למונח זה וכן להידרש לאינטרסים נוספים, בהם אינטרסים של ההורים (דוגמת זכותו של הורה לקבוע את מקום מגוריו כמו גם רווחת ההורים – הן ההורה החפץ בקשר קרוב פיזית עם ילדיו והן רווחתו של ההורה השני).

בחינת טובת הקטין מבוצעת הן לאור שאלת היכולת לערוך המעבר בפועל והן לאור השאלה האם עצם המעבר עלול לגרום לניתוק או לפגיעה בקשר עם ההורה השני.

28. במקרה שלפני הגעתי לכלל מסקנה כי המומחית איזנה כהלכה בהמלצתה בין כלל האינטרסים שהיה מקום לשקלם, ובדין מצאה בשלב זה לא להעדיף את רצונותיה של האם בלבד על פני טובתם של הקטינים (הן ביכולתם לבצע את המעבר ואת הנסיעות התכופות בשים לב לגילם והן בשים לב לפוטנציאל לפגיעה בהתקשרות ובייצובה של התקשרות זו עם האב, לאור החשש שהביעה המומחית).

29. גם אני סבור שאין מקום ליתן עדיפות לתחושה סובייקטיבית של האם לפיה העיר XXX "עוינת" אותה אך ורק על יסוד אירועים נקודתיים שתיארה, על פני מתן אפשרות לילדים עצמם להמשיך ולבסס – בגילם הצעיר – את ההתקשרות עם האב.

30. אף יש מקום ליתן משקל של ממש להכבדה על הילדים הצעירים בעצם הנסיעות המבוקשות מ-XXX ל-XXX; זאת גם לו אניח שאין מדובר במרחק רב מאד.

31. אף לא ברור לי מדוע התבקש, כסעד חלופי, היתר להתגורר במרחק של עד כעשרים ק"מ מ-XXX, במקום הגדרים שהציבה המומחית. לכך לא ניתן כל נימוק של ממש.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

32. מנגד, אף אין מקום לשיטתי כבר מעתה לייצר עבור ההורים הליך משפטי עתידי נוסף, כפי שביקש האב בסיכומיו. רצונה של האם לעבור לקרבת מקום מגורי הוריה בXXX ידוע הוא ואין סיבה אמיתית להניח שישתנה בעוד כשנתיים (במובחן מרצון להעתיק מקום מגורי הקטינים למקום אחר בתכלית, או-אז בוודאי שאין בהמלצות המומחית משום היתר מכללא לשם כך).

קבלת עתירתו של האב בהקשר זה אך תכוון ותוביל את ההורים לנהל מחלוקת נוספת בין כתלי בית המשפט, שלא זו בלבד שתכביר עליהם תשומות מיותרות, אף יכול ותייצר מתחים וקשיים נוספים, במקום לגרום להרגעת הרוחות ולאפשר להורים להתמקד בגידול ילדיהם.

33. כזכור, אף לא התבקשה חקירת המומחית, שאף לא שינתה המלצותיה בתשובות לשאלות ההבהרה.

34. בנסיבות אלה, לא מצאתי סיבה אמיתית לסטות מהמלצות המומחית ואני רואה לאמצן.

35. במאמר מוסגר אעיר, כי יכול וככל שבבוא העת אם תעתיק האם את מקום מגורי הקטינים לXXX, יהיה מקום שההורים יבואו בדברים על מנת ליצור רצף שהיה בבתי כל אחד מן ההורים, שיאפשר הפחתה במתח הנסיעות להם ולקטינים. אולם אין בכך כדי להוביל לא לשינוי בחלוקת השהות בפועל (שניתנת לארגון שונה) או להיתר להעתיק את מקום המגורים לXXX, לקראת הגיע לי' לכתה א'.

בקשה דחופה בכל הנוגע להסעת הקטינים למסגרות

36. בסמוך לאחר הגשת סיכומי האם, הגישה זו בקשה דחופה במסגרתה עתרה להורות לאב להמשיך להביא את הקטינים למסגרות החינוך גם בימים בהם הם לנים בביתה, וזאת משיקולים הקשורים עם תחילת שעות עבודתה ולאור הסדר נטען שבו הוסכם שהמשיב או אמו יקחו את הקטינים למסגרות החינוך.

37. האב הבהיר כי לא הוטלה עליו כל חובה לעשות כן בימים בהם האחריות ההורית היא של האם. אמנם הסכים כי בימים בהם יוכל לעשות כן, הוא ידאג להסעת הקטינים למסגרות החינוך גם בימי האחריות של האם. אלא שלאחר שפעם אחת הודיע לאם כי לא יוכל לעשות כן באופן חד פעמי, ביכרה האם להתעלם מהודעה זו ובפועל לייצר פרובוקציה מכוונת בהקשר זה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

38. לעניין זה אני סבור כי המומחית עצמה כבר נדרשה לסוגיות דומות הן בחוות הדעת והן בתשובותיה לשאלות ההבהרה. כפי שציננה בחוות הדעת: "... להערכתך, צודקת האם כאשר היא אומרת שקשה לה לא להביא את הילדים למסגרות בבוקר ולא להספיק לאסוף אותם בסיום יום הלימודים, וכי היתה רוצה לעשות זאת. עם זאת, התרשמתי כי היא אם מאוד נוכחת ומשמעותית עבור הילדים, גם כאשר לא אוספת את הילדים מהגן, בשל עבודתה בXXXX. אני סבורה כי עם קביעת זמני שהות קבועים (ושלא מתחלפים מדי שבוע), תוכל האם לבקש ממעסיקה לצאת מעט מוקדם פעם או פעמיים בשבוע ולהשלים שעות עבודה ביום בו הילדים נמצאים באחריות האב..." (עמ' 15 לחוות הדעת וכן עמ' 4 – 5 לתשובות לשאלות ההבהרה).

39. מצופה מהורים לילדים רכים בשנים לגלות גמישות ולשתף פעולה האחד עם השניה כפי שככל הנראה עשו עד כה ביחס לילדיהם (לרבות לעניין האיסוף וההשבה ממסגרות החינוך). אולם מנגד צריך כל הורה – גם האב וגם האם – להבין ולהפנים כי לעתים, על גדרי הנוחות האישית שלהם לסגת מפני גדרי אחריותם ההורית (גם בכל הקשור לשעות ושיקולי עבודתם).

40. כפי שהובהר בעבר, "...כאשר מביאים אנו, כהורים, ילדים לעולם, 'מוותרים' אנו על זכויות רבות – נשללת מאיתנו פרטיות, חופש מסויים, שלוה מסוימת, וזוכים אנו בהנאות רבות; הויתור הינו מודע, כחלק מאחריותנו ההורית, יכולת היקום וניהול החיים לא נשללים אוטומטית, אלא שכפופים הם לטובת הקטין..." [תמ"ש (קריות) 3461/05 פלונית נ' פלוני (מצוי במאגרים המשפטיים; 14.8.08) וכן תמ"ש (קריות) 10428-03-10 פלונית נ' אלמוני (מצוי במאגרים המשפטיים; 25.5.13)].

בוודאי, שבסוגיה יומיומית עימה מתמודדים גם הורים החיים בצוותא ולא רק הורים החיים בנפרד עסקינן, השכל הישר – המלמדנו כי אחד מצדדי האחריות ההורית טומן בחובו גם ויתורים שעל הורה לעשות גם בכל הנוגע לשיקולי עבודתו – הוא שצריך להנחות את התנהלות ההורים.

כלל היסוד, כפי שאף הובהר בחוות הדעת הוא שעל כל הורה להפנים ולהבין כי בימים שהקטינים תחת אחריותו, אחריותו היא לדאוג למלוא ענייניהם, ובמידת הצורך למצוא פתרונות לבעיות שתתעוררנה. אולם מנגד, ההורה השני צריך להיות נכון לגלות גמישות ונכונות בבחינת הכתובת המיידית לסיוע בפתרון בעיות.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

41. בנסיבות אלה, ושעה שהבקשה הוגשה לאחר חודשים ארוכים בהם ההורים השכילו להסדיר ענייניהם בהקשר זה בכוחות עצמם ודומה שרק בעקבות אירוע נקודתי אחד פנתה האם לכפיית הסדר שיפוטי, לא היה כל מקום להגשת בקשה דחופה שכזו.

לצד זאת, ובהתחשב בכך שהקונפליקט ההורי טרם נשלם, אני מוצא שלטובת יישום המלצות חוות הדעת יש מקום להפנות ההורים לתיאום הורי ללא דיחוי. יש להניח שבכך ישכילו ההורים ללמוד להפנים וליישם את כללי האחריות ההורית אגב החיים בנפרד.

סיכום אופרטיבי

42. לאור כל המקובץ לעיל אני מוצא לאמץ את חוות דעת המומחית במלואה ולאורה נקבע בזאת כדלקמן:

א. אחריותם של ההורים ביחס לילדיהם היא שווה. ככל שגורם חיצוני כלשהו יהא זקוק להגדרות מתחום המשמורת לטובת הענקת זכויות כלשהן, לצרכים אלה יובהר כי המשמורת ביחס לקטינים היא משותפת.

ב. זמני השהות של ההורים עם ילדיהם תהא כמפורט בחוות הדעת.

ג. העתקת מקום מגורי הקטינים לXXX (ולXXX בלבד) מותרת רק בהתאם לגדרים שבחוות הדעת, קרי בחודש אוגוסט שלפני כניסתה של ל' לכתה א'. עד אותה העת ימשיכו הילדים להתגורר בXXX או לכל היותר במרחק של 15 ק"מ מכל אחת מן הכניסות לעיר XXX.

ד. ההורים יפנו ללא דיחוי לתיאום הורי לשם יישום פסק דין זה והמלצות חוות הדעת. ככל שההורים לא יגיעו לכל הסכמה אחרת, יפנו לעו"ס יהודה נתן מאשקלון לשם כך.

בשים לב ללוח התביעות, מצאתי שלא לעשות צו להוצאות.

פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת מלוא פרטי הצדדים ובני משפחותיהם.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

תלה"מ 20-07-53896 ב. נ' ב.

תלה"מ 20-09-18027 ב. נ' ב.

תיק חיצוני:

1 בזה הסתיים הטיפול בתובענות שבכותרת. המזכירות תסגור את התיקים.

2

3 ניתן היום, ט"ו אייר תשפ"א, 27 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.

4

בן שלום, שופט

5

6

7

8

9